

Motýli chráněné krajinné oblasti Soutok

V r. 2008 jsme se na stránkách tohoto časopisu pokusili shrnout do té doby známé poznatky o motýlech oblasti Soutoku – pozoruhodného lužního území na jižní Moravě (Živa 2008, 4: 174–176). V článku jsme poukázali na nejvýznamnější druhy a vymezili charakteristické druhy dílčích biotopů. Výzkumu motýlů obory Soutok a přiléhajícího komplexu lužních biotopů (evropsky významné lokality Soutok-Podluží) se od té doby nadále věnujeme a po celkem 35 letech poměrně intenzivního terénního studia již můžeme, nyní při příležitosti vyhlášení CHKO Soutok, předložit ucelenější výsledky. Tehdy jsme v zájmové oblasti zmínili výskyt více než 700 druhů motýlů, aktuální poznatky tento počet již výrazně převyšují. Obora Soutok, případně celá EVL Soutok-Podluží představují „jádrové“ území nově vzniklé CHKO a předložené výsledky tak mohou být považovány za dostatečně reprezentativní pro celou CHKO, i když nepokrývají důsledně celé její území.

Diverzita motýlů Soutoku a její změny

Z EVL Soutok-Podluží dosud evidujeme 1 838 druhů motýlů (Laštůvka a kol. 2022), což představuje 52 % fauny České republiky. Denních motýlů (Papilionoidea) bylo zjištěno 83 druhů (52 % naší fauny), ostatních velkých motýlů 721 (63 %) a drobných motýlů 1 034 druhů (46 %). Drobní motýli často obývají prostorově omezená stanoviště, jsou méně pohybliví, žijí skrytěji a jsou celkově méně nápadní, tudíž bývají hůře zjištělní. V důsledku toho vyžadují k dosažení srovnatelné úrovně prozkoumanosti s velkými motýly delší a detailnější průzkum.

Území se obecně nevyznačuje obzvláště vysokou biodiverzitou – nívná poloha se všemi průvodními jevy (záplavami, vysokou vlhkostí, častými teplotními inverzemi) omezuje výskyt mnoha teplomilných a suchomilných druhů, čímž zdejší biodiverzita dosahuje asi 70–80 % úrovně druhově pestřejších a bohatších území u nás. To plně platí také pro motýly. I některé široce rozšířené a běžné druhy kulturní krajiny zaznamenány nebyly, patrně kvůli

nehodnosti lužního prostředí pro jejich existenci. Pro srovnání, na výrazně menším (i když mnohem lépe prozkoumaném) území bývalých vápencových lomů Hádů u Brna (s rozlohou jen 1–2 km²) bylo zjištěno asi 1 750 druhů motýlů (Laštůvka a Marek 2002 a pozdější nálezy); v rozsáhlejších a stanovištně pestrých územích, jako jsou CHKO Moravský kras nebo národní park Podyjí, je známo kolem 2 200 až 2 300 druhů (Laštůvka a Marek 2002, Šumpich 2011 a nepublikované pozdější nálezy) a v CHKO Pálava (patrně území s nejvyšší biodiverzitou u nás) dokonce více než 2 500 druhů (Florián a kol. 2024). Území Soutoku je ale pozoruhodné z jiného důvodu – málo narušená nívná (lužní) krajina na poměrně velké ploše, tvořená mozaikou spíše přírodních lesních, mokřadních i nerozsáhlých teplejších a sušších nelesních biotopů v kombinaci s četnými antropogenními prvky jako výsledek extenzivního hospodaření v několika uplynulých staletích.

Nedostatek starších faunistických údajů brání vyhodnocení vlivů hospodaření na

dlouhodobé změny motýlí fauny a případné ohrožení (úbytek) některých druhů. Pokud jde o plošně působící faktory, lze předpokládat obdobné trendy jako kdekoli jinde ve středeoevropské krajině. Způsob hospodaření přímo v území se dlouhodobě výrazněji nemění (kromě využívání stále intenzivnějších technologií). Dlouhodobá fragmentace lesního lužního prostředí a způsob obnovy lesních porostů vedl k narušení homogenity lužního lesa a ke změně specifického mikroklimatu (oteplení, vysušování). Provedené vodohospodářské úpravy způsobily zásadní změnu hydrických poměrů zejména v důsledku výrazného poklesu hladiny podzemní vody. To vše mohlo být příčinou vymizení některých druhů vyžadujících tyto do značné míry extrémní podmínky. Na druhé straně došlo a trvale dochází ke vzniku množství odstupňovaných ekotonů a nárůstu biodiverzity o řadu druhů sušších, teplejších „přírodních“ až ruderalních biotopů, které v někdejších, dávném, málo pozměněném lužním prostředí nemohly existovat. Obnovní plochy s nízkými porosty dubů umožňují v počátečních letech vývoje výskyt některých „lesostepních“ druhů motýlů, které by opět během přirozené obnovy lesa nenacházely v lužním prostředí vhodné podmínky. Z významnějších můžeme jmenovat např. zlatokřídlece vzácného (*Jodia croceago*, obr. 1). V důsledku vysychání lužního lesa dochází k nárůstu počtu lesních ubikvistů, tedy se širokou ekologickou valencí, kteří pak opět kvantitativně navyšují celkovou biodiverzitu. Způsob plošné obnovy lesních porostů a do značné míry přirozená eutrofizace lužních půd způsobily již v minulosti „zaplavení“ značných ploch invazní astříčkou kopinatou (*Symphyotrichum lanceolatum*) a tím potlačení někdejšího pestřejšího bylinného podrostu, což mohlo následně způsobit ochuzení motýlích a obecně hmyzích společenstev podrostu lužního lesa (opět jen předpoklad bez možnosti srovnání s minulostí). Aktuální druhové složení taxocenóz je tak odrazem a výsledkem primárního působení přírodních faktorů i desetiletí až staletí trvajících antropických vlivů.

V obecně rovině lesní a mokřadní druhy motýlů nejsou v území ohroženy, protože zde stále nacházejí dostatek vhodných biotopů. Většina druhů motýlů xerothermních

1 Zlatokřídlec vzácný (*Jodia croceago*), obývajících obvykle lesostepní biotopy, nachází vhodné existenční podmínky i v lužním prostředí v nízkých porostech dubu na obnovních plochách.

2 a 3 Mokřadník lišejníkovce popelavý (*Pelosia muscerda*, obr. 2) byl nejpočetnějším druhem lužního lesa během 13letého monitoringu. Jeho populační dynamika v průběhu sledování (3)

4 Počty ročně odchycených druhů během monitorování nočních motýlů světelným lapačem v oboře Soutok u Dúbravky v letech 2004–16

5 Šedokřídlec vrbový (*Pterapherapteryx sexualata*) byl za 13 let průzkumu světelným lapačem zaznamenán jen jednou, i když jde o charakteristický druh lužních a mokřadních biotopů.

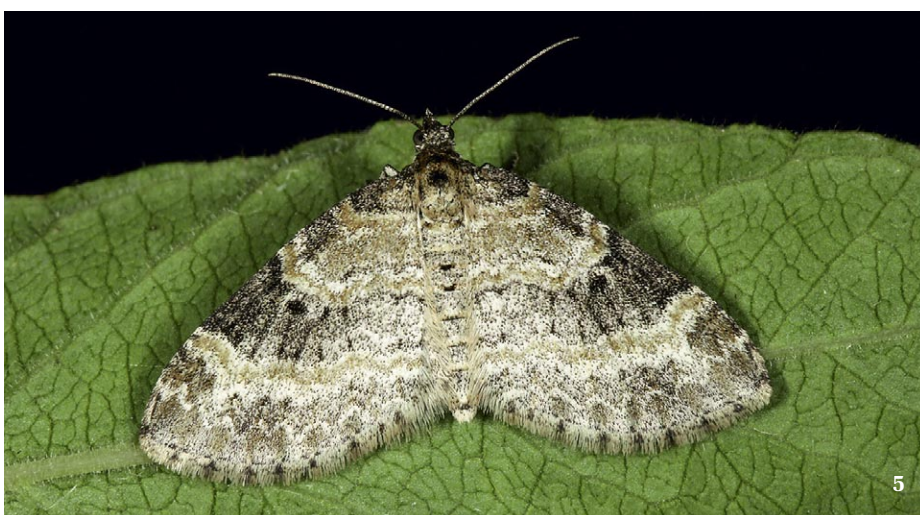
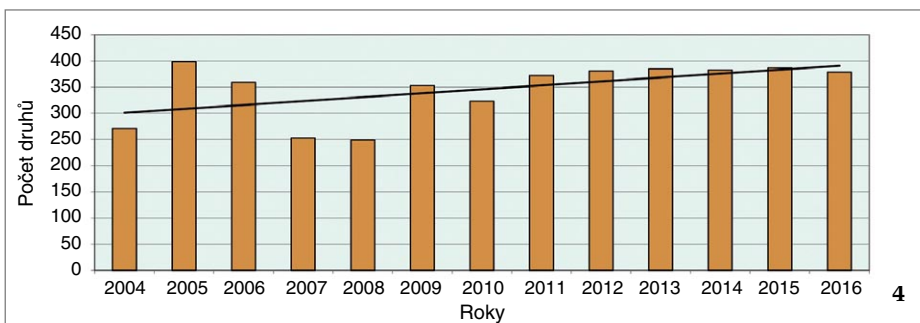
písečných stanovišť (hrudů) patrně také není ohrožena, určitým rizikem je narůstající ruderalizace provázená přílivem eurytopních druhů nelesních stanovišť (homogenizace hmyzích společenstev nelesní středoevropské krajiny) a je třeba se vyvarovat destruktivních zásahů, jako je zejména vypalování stařiny (pozorováno např. na hrudu u Dúbravky). Naopak mnohé luční (zvláště hygofilní) druhy jsou ohroženy změnou celkového charakteru luk v důsledku vysychání, eutrofizace a možná i uniformním obhospodařováním formou jednorázových plošných sečí. To zvláště platí pro porosty rostlin, na které jsou vázány mizející druhy nejen motýlů, např. krvavce totenu (*Sanguisorba officinalis*), pryšce lesklého (*Euphorbia lucida*) nebo žlutých (*Thalictrum* spp.). Srovnávací charakter luk v 70. letech 20. století se současností (i když přesná faunistická data opět scházejí a vzpomínky se týkají jen tehdy přístupných částí území), mnohé různé často zaplavované nebo hygofilní luční porosty se změnil v mezofilní až silně ruderalizované louky, některé byly v mezičase dokonce zorněny. Z biotopů zájmového území jsou tak louky a luční druhy nejohroženější, patrně u nich došlo k největším změnám (ochuzení) v druhovém složení jejich taxocenóz motýlů včetně vymizení některých druhů.

Dlouhodobý monitoring

Po dobu 13 let, v letech 2004–16, provozoval druhý z autorů tohoto článku světelný lapač u hájovny Dúbravka v oboře Soutok. Dlouhodobé monitorování umožňuje odhalit populační dynamiku jednotlivých druhů, případně trendy v jejich početnosti a změny ve složení fauny.

Za celou dobu provozu lapače bylo odchyceno 1 161 druhů, z toho 593 druhů a 142 736 jedinců velkých motýlů, u nichž proběhlo detailní vyhodnocení. Přes obecný úbytek hmyzu ve střední Evropě se během 13 let provozu lapače počet ročně odchycených druhů mírně zvyšoval (obr. 4). Mezi počty odchycených jedinců byly poměrně velké rozdíly, ale také s tendencí mírného nárůstu v průběhu průzkumu. Vůbec nejpočetnějším druhem za celou dobu byl lišejníkovce popelavý (*Pelosia muscerda*, obr. 2 a 3) s 31 847 odchycenými jedinci (10 nejpočetnějších druhů uvádíme v tab. 1).

Na tomto místě je možné dodat, že vedle výskytu vzácných, stanovištně vyhraněných

Tab. 1 Deset druhů motýlů s nejvyšší dominancí za celé období monitorování světelným lapačem u Dúbravky (2004–16). Podíl z celkového počtu odchycených jedinců

Druh		Počet	Podíl [%]
lišejníkovce popelavý	<i>Pelosia muscerda</i>	31 847	22,31
trávníčka luční	<i>Rivula sericealis</i>	4 623	3,24
očkovce javorový	<i>Cyclophora annularia</i>	4 479	3,14
lišejníkovce šedý	<i>Eilema griseola</i>	3 860	2,70
různorožec dubový	<i>Hypomecis roboraria</i>	3 080	2,16
blýskavka dravá	<i>Cosmia trapezina</i>	2 437	1,71
zobonosec kopřivový	<i>Hypena proboscidalis</i>	2 266	1,59
lišejníkovce čtverokvadrantový	<i>Lithosia quadra</i>	1 964	1,38
světlo páska ostružníková	<i>Deltote pygarga</i>	1 890	1,32
dřevobarvec pozdní	<i>Asteroscopus sphinx</i>	1 881	1,32

druhů může rozbor ekologických nároků u nejhojnějších druhů názorně ukázat na zachovalost přírodního prostředí zkoumaného místa. Zatímco ve volné krajině, obvykle značně narušené dlouhodobou činností člověka, výrazně převažují druhy s širokou ekologickou valencí (ubikvisti, migranti), na místech přírodně zachoválejších se početně mnohem více prosazují druhy úzce vázané na zkoumaný biotop. V případě lapače u Dúbravky vidíme mezi 10 nejpočetnějšími druhy pět typicky mokřadních druhů (lišejníkovce popelavý a šedý, trávníčka luční, zobonosec kopřivový a světlo páska ostružníková), z nichž

první dva obývají téměř výhradně přirozené vlhké listnaté lesy. Zbylých pět druhů je různě silně vázáno na přirozený listnatý les bez výraznější afinity k mokřadním stanovištím. Žádný ze zjištěných druhů v nejvyšších třídách dominance (více než 2 %) nepatří k typickým eurytopním druhům, což lze vnímat jako mimořádně cenný ekologický ukazatel (detailnější rozbor biotopových nároků zjištěných druhů jako celku obsahuje následující kapitola).

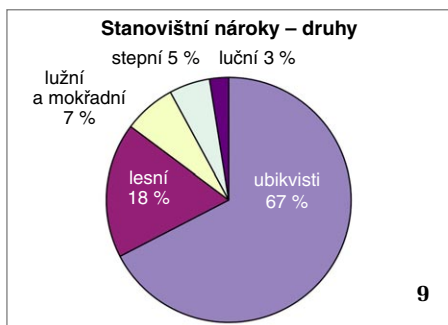
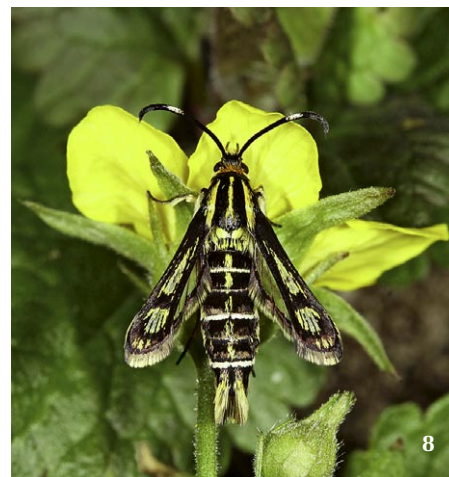
Zajímavé je, že za 13 let provozu lapače bylo odchyceno 80 druhů (13 %) v jediném

jedinci. Přitom jsou mezi nimi bezesporu jak mnohé místní druhy, které nepříletěly z různých důvodů početněji, tak druhy sušších a teplejších biotopů v nepřilíživém vzdáleném okolí, stejně jako jedinci, kteří se museli zatoulat ze vzdálenějších oblastí. Tak např. šedokřídlec vrbový (*Pterapherapteryx sexalata*, obr. 5), rákosnice běloškrvrná (*Archanara dissoluta*) a plavokřídlec šedožlutý (*Mythimna straminea*) jsou místní druhy lužního prostředí a byly zjištěny i na jiných místech studovaného území. Naopak trvalý výskyt některých druhů vyšších poloh, jako jsou např. kroupenatec jedlový (*Macaria signaria*), píďalka jírová (*Hydriomena furcata*) a kovolessklec brusnicový (*Autographa pulchrina*), je nepravděpodobný, stejně jako druhů, které zde nenacházejí hostitelské rostliny, např. kovolessklec omějový (*Polychrisia moneta*) a osenice pruhovaná (*Lycophotia porphyrea*), nebo obývají převážně skalní biotopy – např. lišejníkovce průsvitný (*Nudaria mundana*) a šípověnka skalní (*Bryophila ereptricula*). Dospělci motýlů jsou různě pohybliví a mají různý akční rádius, tudíž je možné je zastihnout různě daleko od odpovídajících biotopů. Proto jsou vcelku pochopitelné jednotlivé nálezy celé řady dalších druhů stepí a teplých ruderalů, kterým lužní prostředí nevyhovuje, ale jednotliví jedinci sem zaletují z nepřilíživého vzdáleného okolí. V případě malých motýlů mohou být zaneseni také větrem. V konkrétních případech jsou ovšem úvahy o trvalé přítomnosti nepočetně zjištěných druhů často jen spekulativní.

Žádný ze zaznamenaných druhů nevykazoval během monitorování zjevný úbytek početnosti, početnost většinou různě výrazně kolísala bez zjevného trendu. Meziroční dynamiku již zmíněného nejpočetnějšího druhu, lišejníkovce popelavého, zachycuje obr. 3, připojujeme i populační dynamiku typického mokřadního druhu drvopleně rákosového (*Phragmataecia castaneae*, obr. 6, 7). Hodnota Shannonova–Wienerova indexu druhové diverzity za celé období průzkumu byla $H = 4,42$ (viz obr. na webu Živy). Propady v letech 2011 a 2012 byly způsobeny extrémním zvýšením početnosti lišejníkovce popelavého.

Biotopové nároky

Složení motýlí fauny podle stanovištních nároků jsme podrobněji hodnotili a v velkých motýlů, u kterých byla díky dlouhodobému sledování světelným lapačem možná i kvantitativní analýza (v jiných částech CHKO mohou být uvedené poměry v závislosti na charakteru biotopů mírně odlišné). Asi 67 % odchycených druhů byli ubikvisti převážně otevřené krajiny, následovaly (převážně nebo výlučně) lesní druhy, asi 18 %. Druhy lužních biotopů byly zastoupeny 7 % a druhy sušších nelesních stanovišť jen 5 %. Nízký podíl lužních druhů je způsoben celkově malým počtem těchto druhů v naší (středoevropské) motýlí fauně (mimo lužní prostředí by byl ještě nižší), naopak malý podíl druhů nelesních xerothermních stanovišť je dán omezeným rozsahem vhodných biotopů a relativně úzkým spektrem xerothermních hostitelských rostlin (obr. 9). Poněkud odlišné výsledky ukázalo hodnocení jedinců. Mnohým ubikvistům lužní pro-

středí příliš nevyhovuje a vyskytují se zde v nižších počtech než jinde. To se projevilo na celkovém počtu jedinců této ekologické skupiny, který nedosahoval ani poloviny všech odchycených jedinců. Lužní a mokřadní druhy zde naopak nacházejí vhodné podmínky, jejich počty byly proto často vysoké a celkově tvořily skoro třetinu odchycených jedinců (28 % při 7 % druhovém zastoupení). Naopak druhy suchých písčitých stanovišť při počtu druhů téměř srovnatelném s počtem lužních druhů se v počtu jedinců pohybovaly v tisících procenta celkového počtu odchycených motýlů (obr. 10). Nízké zastoupení lužních druhů bylo (subjektivně) způsobeno tím, že do této skupiny jsme při hodnocení zahrnuli jen typické druhy těchto biotopů, mnohé další, běžné na loukách, ale i na jiných nelesních mezických stanovištích, jsme započítali mezi ubikvisty.

Orientační hodnocení drobných motýlů ukázalo poněkud vyšší podíl xerothermofilních druhů, který je vysvětlitelný tím, že populace drobných druhů mohou dlouhodobě existovat na malých ploškách „stepních“ hrudů o rozsahu desítek nebo stovek metrů čtverečních, zatímco pro větší motýly jsou tyto plochy velikostí nedostačující. Jeden hrud se navíc nachází poblíž instalovaného světelného lapače. Tak např.

nevelké písčité plochy s výskytem trávníčky obecné (*Armeria elongata*) umožňují trvalou existenci nesytiky trávníčkové (*Pyropteron muscaeformis*, obr. 8).

Zvláště chráněné druhy

Počet zvláště chráněných a ohrožených druhů zjištěných v příslušném území je sice legislativně a ochranný argumentačně využitelný, ale je pouze jedním z více kritérií při hodnocení kvality území. Z hlediska ochrany přírody je podstatné, zda tyto druhy nacházejí v území vhodné biotopy, v jak početných populacích se vyskytují a jak je pak území důležité při jejich ochraně v širším regionálním nebo celostátním měřítku. Vyhláška č. 395/1992 Sb. obsahuje v různých kategoriích ohroženosti 36 druhů motýlů, z nichž bylo zaregistrováno v oblasti Soutoku 16. Dále byl zaznamenán jeden druh evropsky významný podle vyhlášky č. 166/2005 Sb., a to obecně rozšířený přástevník kostivalový (*Euplagia quadripunctaria*).

Ze zjištěných 16 druhů je 12 rozšířeno na značné části našeho státu nebo alespoň na jižní Moravě, nevykazují těsnější vazbu k lužnímu prostředí, ale i tam jsou často běžné, např. pestrokřídlec podražcový (*Zerynthia polyxena*) a martináč hrušňový (*Saturnia pyri*). Komentář si zaslouží čtyři

6 a 7 Charakteristickým druhem rákosin s vysokou početností v zájmovém území je drvopleň rákosový (*Phragmataecia castaneae*, obr. 6). Populační dynamika drvopleně (7)

8 Nesytka trávníčková (*Pyropteron muscaeformis*) zde obývá suché vyvýšení (hrůdy) s výskytem hostitelské rostliny trávníčky obecné (*Armeria elongata*).

9 a 10 Hrubé rozdělení druhů (obr. 9) a jedinců (10) velkých motýlů podle stanovištních nároků na základě výsledků monitorování světelným lapačem v oboře Soutok. Orig. autoři článku (obr. 3, 4, 7, 9 a 10)

11 Modrásek očkovaný (*Phengaris teleius*) je z celého území Soutoku aktuálně znám jen v přírodní rezervaci Stibůrkovská jezera, kde nevhodná „péče“ o mokřadní louky směřuje k jeho postupné likvidaci.

12 Výskyt modráška čičorkového (*Cupido alcetas*) je u nás omezen na nevelké území v jihovýchodní části státu, většina nalezišť se nachází právě v CHKO Soutok.

13 Nejvíce nálezů velmi vzácného dřevobarvce hnědého (*Lithophane semibrunnea*) pochází z lužních biotopů v nově vyhlášené CHKO, i když zřetelnou vazbu k lužním biotopům nevykazuje. Snímky Z. Laštůvky

druhy – jasoň dymnivkový (*Parnassius mnemosyne*), modrásek očkovaný (*Phengaris teleius*), m. bahenní (*P. nausithous*) a bourovec trnkový (*Eriogaster catax*). Jasoň dymnivkový ubývá snad v důsledku změn lesního podrostu a vůbec struktury lesů i postupnou degradací přilehlých luk a v území je na pokraji vymizení, stejně jako místy jinde na jižní Moravě. Rovněž oba druhy modrásků jsou v území bezprostředně ohrožené vymizením. Modráška očkovaná (obr. 11) jsme pozorovali r. 2024 v přírodní rezervaci Stibůrkovská jezera, nález m. bahenního je uveden v Nálezové databázi ochrany přírody z okolí Pohanska v r. 2012. Pro nížinnou oblast jižní Moravy je výskyt obou druhů významný. Odvodnění a degradace krvavcových luk zvláště v 70. a 80. letech vedla téměř k vymizení hostitelské rostliny. PR Stibůrkovská jezera dosud s rozsáhlejšími porosty krvavce je zcela nevhodně velmi pečlivě celoplošně kosena těsně před začátkem letu motýlů (na výskyt evropsky významného druhu ani dalších druhů vlhkých luk zjevně není brán zřetel). Bourovec trnkový nemá v území početnější populaci, limituje ji

nedostatek vhodných biotopů, takže nálezy jsou spíše ojedinělé a míru ohrožení lze obtížně posoudit (jeho biotopy se dlouhodobě zásadněji nemění).

Pro srovnání, do připravované nové vyhlášky zvláště chráněných druhů je navrženo rovněž 36 druhů motýlů, z nichž bylo v území zaznamenáno 9. Kromě čtyř druhů komentovaných v předcházejícím odstavci jsou to zmíněný pestrokřídlec podražcový, značně rozšířený ohniváček černočárny (*Lycaena dispar*), modrásek vikvicový (*Lysandra coridon*) a lišaj pupalkový (*Proserpinus proserpina*), všechny tři druhy bez většího ochrannářského významu, a nyní šířící se okáč metlicový (*Hipparchia semele*).

Červený seznam

Argumentačně využitelný, i když legislativně nepodpořený, ale současně alespoň částečně odborně podložený a bližší praktické ochraně přírody, je červený seznam. V zájmovém území bylo zaznamenáno 113 druhů motýlů uvedených ve všech kategoriích celostátního Červeného seznamu bezobratlých (Hejda a kol. 2017).

Značná část z nich (asi 75 %) jsou buď druhy široce rozšířené a poměrně běžné, nebo naopak obecně vzácné, obojí ve směř v oblasti Soutoku bez zjevného ohrožení, nebo tyto druhy v lužním prostředí nenacházejí vhodné existenční podmínky a jsou hojnější na jiných odpovídajících biotopech. Důležitou skupinu (asi 13 %) tvoří druhy s různě těsnou vazbou k lužnímu lesu či mokřadním biotopům. Území je tak v širším regionu nebo celém státě významné pro jejich ochranu, ale ohroženy nejsou, protože tam nacházejí dostatek vhodných biotopů, nezávisle na tom, zda se vyskytují zcela běžně, nebo vzácně. Jsou to např. bourovec osikový (*Gastropacha populifolia*), lišejníkovce bažinný (*Pelosia obtusa*), rákosnice ostrícová (*Phragmatiphila nexa*), r. pozdní (*Sedina buettneri*), r. očkovaná (*Globia algae*), šípověnka olšinová (*Acronicta cuspis*), blyskavka šedá (*Acosmetia caliginosa*), drvopleň rákosový a kropenatec vrbový (*Macaria artesiaria*). Ohroženy jsou luční druhy (asi 5 %), kromě zmíněných modrásků např. pabourovec jestřábníkový (*Lemonia dumii*), ohniváček modrolemy (*Lycaena hippothoe*) a o. modrolemský (*L. alciphron*).

Z druhů zařazených v červeném seznamu má zájmové území klíčový význam pro nesytka panonskou (*Chamaesphecia hungarica*) a modráška čičorkového (*Cupido alcetas*, obr. 12). Obě druhy jsou pro území zcela charakteristické a mají tam nejpočetnější populace u nás (první z nich se vy-

skytuje kromě nevelkého naleziště v Polabí pouze na Soutoku). Totéž platí pro zavýječe *Aglossa signicostalis*, který byl nalezen také v suchých lesích v okolí (Boří les, Boří Dvůr). Území může mít zásadní význam i pro přežití nesytiky bahenní (*C. palustris*) a píďalky žlutuchové (*Gagitodes sagittata*), které jsou na rozdíl od předcházejících tří druhů kriticky ohrožené s nejasnou budoucností. Obdobně je ohrožený již zmíněný jasoň dymnivkový. Dřevobarvec hnědý (*Lithophane semibrunnea*, obr. 13) sice nevykazuje jasnější vazbu k lužnímu prostředí a v území (a asi ani jinde) není ohrožen, ale je obecně velmi vzácný a z oblasti Soutoku pochází nejvíce nálezů v ČR, tudíž je pro tento druh významná.

Péče o biotopy

Při rozhodování o plánu péče o tak rozsáhlé území je nutné vzít v úvahu někdejší antropické vlivy i aktuální využívání, také legislativní, ekonomické a technické možnosti, a stanovit si, jak by měl vypadat požadovaný nebo cílový stav. Podstatné je, zda při péči v první řadě zohlednit charakteristické druhy a celé taxocenózy lužního prostředí (a péči tak směřovat k trajektorii návratu k někdejšímu „přírodním“ stavu) s předpokladem nižší biodiverzity, nebo rozvoj biodiverzity naopak podporovat (včetně mnoha druhů, které ji zvyšují, ale do lužního prostředí „nepatří“), tedy péči směřovat k uchování současné mozaikovitosti, prosvětlování porostů a převážně antropogenního charakteru biotopů. Zjevně bude nutné najít přijatelný kompromis. Důležité je péči „sladit“ i se způsobem života a ekologickými požadavky různých druhů a skupin organismů, které mohou být vzájemně různě výrazně odlišné až protichůdné. Při omezených znalostech ekologických nároků řady druhů, případně neznalostech příčin jejich mizení, se často při rozhodování o způsobu péče řídíme jen (více či méně fundovanými) pocity, logickými předpoklady a estetickým vnímáním stavu biotopů. Konkrétní poznámky k péči o jednotlivé biotopy by zasloužily samostatný příspěvek a alespoň částečně jsme je naznačili. Vzhledem k vyhlášení CHKO doufáme, že příprava a realizace plánů péče o celé území i jednotlivá maloplošná zvláště chráněná území bude probíhat koordinovaně a budou v nich zohledněny všechny relevantní podněty (včetně těch, které se týkají prosperity entomocenóz).

Použitou literaturu uvádíme na webové stránce Živa.